

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi hozzátartozó neve meghatalmazott hozzátartozó (felperesi hozzátartozó címe.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - az Őszy Ügyvédi Iroda (alperes címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Őszy Tamás) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 17. napján kelt 65.P.25.635/2016/19. számú ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és mellőzi az alperes illetékfizetésre kötelezését.

Megállapítja, hogy a 24.000 (huszonnégyezer) forint kereseti illetéket is a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Fővárosi Főügyészség a felperest vádlottként 22 rendbeli, emberölés előkészületének büntetével és más cselekményekkel vádolta. A büntetőeljárás során a bíróság foglalkozott a vádlott elmemegfigyelése körében kirendelt szakértők véleményeivel, rögzítve már ítélete személyi részében is, hogy csak személyiségzavart állapítottak meg nála, mely képtelenné nem tette, de enyhe fokban korlátozta abban, hogy cselekménye következményeit felismerje, és e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 21-én bűnösnek mondta ki a felperest emberölés előkészülete büntetében. Ítéletének indokolásában részletesen elemezte a felperes nem publikált írásait, fegyver megszerzésére irányuló cselekményeit. Arra a következtetésre jutott, hogy a felperes azért iratkozott be egy lövészklubba, hogy fegyvert szerezzen, fegyverre pedig azért volt szüksége, hogy egyetemén több embert azzal megöljön, majd magával végezzen.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2014. október 15-én kelt ítéletében közveszéllyel fenyegetés vétségének minősítette a felperes, elsőfokú bíróság által emberölés előkészülete büntettként minősített cselekményét. A másodfokú ítélettel szemben a Legfőbb Ügyészség

felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

A Kúria 2015. június 23-án kelt ítéletében a felperes terhére rótt emberölés előkészülete két rendbeli elkövetését megállapítva, az elsőfokú ítéletet helybenhagyva megváltoztatta a Fővárosi Ítéltábla döntését. A Kúria hangsúlyosnak értékelte a 2009. szeptember 19-i „Elköszönés,” 2009. október 4-i „Magyarázat a Nagy Tetthez” című felperesi írásokat, ezek tartalmát, az ismerősének küldött üzenetet a pécsi egyetemi lövöldözés értékeléséről, és egy 2010. február 10-i telefonbeszélgetést. Ezekből egyértelmű következtetést vont le arra, hogy a felperes szándéka egyetemi társai életének kioltására irányult, ez a szándék a löfegyver megvásárlásakor fennállt.

Ezt követően az alperesi műsorszolgáltató 2015. június 29-én „...” című bűnügyi magazinjában beszámolt a kúriai döntés apropóján felperes büntetőeljárásáról. A műsorban az alperes beszámolt a felperes korábbi erőszakos cselekedeteiről, szeretteivel szembeni agressziójáról, majd nyilatkozta a felperest a büntetőeljárás során vizsgáló elmeszakértőt, aki konkrétan nem nyilatkozhatott, általánosságban elmondta, hogy a szabályok nélkül nevelt gyerekek visszaélnek azzal, hogy tetteiknek nincs következménye. Az adás ezt követően a felperesről készült szakvéleményt idézte, miszerint a felperes konfliktust provokáló, antiszociális, nárcisztikus, sikereivel, különlegességével kapcsolatos fantáziákkal, öngyilkossági gondolatokkal rendelkező személy. Információkra hivatkozással közölte azt is az alperes, hogy a felperes egy pszichopata, aki nem érez, nincs lelkiismerete, nem tanul a következményekből. Ezt követően arról is tájékoztatta a nézőket, hogy a felperes nehezen illeszkedett be az egyetemen.

A felperes sajtó-helyreigazítási keresetet terjesztett elő az alperesi adás kapcsán. A Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.730/2016/4-II. számú, 2016. július 8-án kelt ítéletével a Fővárosi Törvényszék 65.P.23.373/2015/10. számú ítéletét részben helybenhagyva, helyreigazításra kötelezte az alperest azon valótlan állítás miatt, miszerint a felperes pszichopata, nem érez, nincs lelkiismerete és nem tanul a következményekből.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét azzal, hogy az alperes pszichopataként, nem érző, lelkiismeretlen, következményekből nem tanuló személyként írta le. Kérte kötelezni az alperest 500.000 forint sérelemdíj és az alperesi adás napjától számított törvényes késedelmi kamatai megfizetésére.

Kereseti kérelme jogalapjaként hivatkozott az alperes nem megfelelő tudósítására. Kiemelte, hogy az alperesi felelősség a felperes egészségi állapotáról való téves tájékoztatás körében súlyosabb, mert egy olyan személy vett részt a tudósítás kialakításában az alperes érdemi védekezése alapján, akinek szakirányú képzettsége van pszichológia terén, így szándékos volt a szóhasználat a betegségének valószínűleg súlyosabb formájú feltüntetésében.

Hivatkozott köztudomású tényként arra, hogy a pszichopatakénti megjelenítés a társadalmi életben való részvételt megnehezítette és nehezíti.

Alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a büntetőeljárásban felhasznált szakvéleményekben rögzítették, hogy a felperes személyiségzavarban szenved, kóros elmeállapotú, beszámítási képessége ugyan enyhe fokban, de korlátozott.

Ezekből az eljárás során rendelkezésre álló szakvéleményekből vonta le a felperes elmeállapotára vonatkozó következtetését a felperes személyiségzavara köznyelvi lefordításával akként, hogy a felperes pszichopataként megjeleníthető. Megítélése szerint a személyiségzavarnál súlyosabbat nem állított. Álláspontja szerint nem várható el tőle, hogy orvosi szakszavakat minden helyzetben helyesen alkalmazzon.

Rámutatott, hogy szakmai berkekben is egymás szinonimái az általa használt kifejezés és a felperes büntetőeljárás során megállapított disszociális személyiségzavara. Ennek alátámasztására csatolta a megbízásából készített szakvéleményt. Hivatkozott egy fókuszcsoporthoz tartozó kutatás eredményére is,

amely azt mutatta ki, hogy mit gondolnak az emberek a felperes esetéről, a „...” adott részletéről, a pszichopata jelző használatának okszerű voltáról.

Utalt arra is, hogy a helyreigazítási ügyben született jogerős ítélet nem minősül ítélt dolognak a kifejezés sértő jellege vonatkozásában, másrészt a helyreigazítás közzétételével a felperes igénye kompenzálásra került. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította továbbá, hogy az alperesi adásnak a felperes életére vonatkozóan milyen károsító hatása volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírneve védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2015. június 29-i „...” című bűnügyi magazinjában valótlanul állította róla, hogy pszichopata, aki nem érez, nincs lelkiismerete és nem tanul a következményekből.

Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül - magánlevélben - kérjen elnézést a felperestől és fizessen meg 300.000 forint sérelemdíjat, ezen összeg után 2015. június 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki kamatot.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 24.000 forint illetéket. A további le nem rótt 12.000 forint illetékről akként rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli. Kötelezte a feleket egyéb költségeik viselésére.

Az elsőfokú bíróság döntését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdésére, 206. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-a, 2:45. § (1), (2) bekezdésére, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú, 14. számú állásfoglalásainak értelmezésére és alkalmazására alapította.

Abból indult ki, hogy a jogerős helyreigazítási ítéletre figyelemmel a kifogásolt kijelentés valótlan volta a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján más perben nem tehető vitássá. Azt kellett vizsgálni ezért, hogy valótlanága mellett sértő-e a felperesre a pszichopata kifejezés használata, valamint az, hogy nem érez, nincs lelkiismerete és nem tanul a következményekből.

Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a jelen perben az alperes által csatolt szakvélemény szerint is a pszichopata kifejezés negatív értékítélettel párosult az orvosi szakkifejezés köznyelvi szintű használata során. A PK 12. számú állásfoglalásban rögzített iránymutatás szerint a bíróságnak a kifejezés köznyelvi használatából kell kiindulnia.

Kiemelte, hogy sem a sajtóperben, sem jelen perben nem tudta azt alátámasztani az alperes, hogy a felperes büntetőeljárásáról való tudósítása körében okszerűen és jogszerűen közölte, hogy a felperes pszichopata. A jogerős sajtó-helyreigazítási ítéletében az ítéletábra rögzítette, hogy az alperes a felperes büntetőügyéről orvosszakértői vélemények nyilvánosság elé tárásával tájékoztatott, és e tájékoztatóba beillesztve közölt egy olyan diagnózist a felperesről a büntetőeljárásról való tájékoztatásként, hogy a felperes pszichopata. Ilyen tartalmú szakvélemény azonban a felperes büntetőügyében nem született.

Az alperes nem úgy mutatta be a felperest, mint aki az elkövetett cselekményével olyan személyként viselkedett, hogy azt köznap értelemben pszichopátának nevezik az emberek, vagy vannak szakértők, akik cselekményét, személyét ekként értékelnék. A szöveggörnyezetből kiragadottan nem lehet ezért ezt a kifejezést az alperes által kívánt módon, az alperesi magánszakértői vélemény tükrében vizsgálni.

Mind az alperesi szakvélemény, mind a fókuszcsoportos vizsgálat is azt mutatta, hogy a pszichopata szó a köznyelvi használat során negatív értékítéletet fejez ki, a kifejezés súlyos cselekmények negatív érzelmi megnyilvánulása kifejezésére alkalmas.

Ha ezt a kifejezést alaptalanul használta a felperesre az alperes, akkor mindezeket a negatív képzet-társításokat hívta elő a felperes személyével kapcsolatosan, mintegy bélyegként felperesre rajzolva, összekötve személyével ezt a jelzőt. Ezért a pszichopata kifejezés használatát sértőnek találta az

elsőfokú bíróság, az ehhez magyarázatként megjelenített jellemzést, hogy nem érez, nincs lelkiismerete, nem tanul a következményekből, ezzel tartalmilag összefüggő kijelentésként értékelte jogsértőnek. Mindezekre tekintettel a kijelentések sértő jellegét is megállapította az elsőfokú bíróság.

A sérelemdíj körében értékelte, hogy a pszichopata kifejezést bélyegként rásütötte a felperesre az alperes, ezzel a felperes erősebb súlyú negatív társadalmi megítéltetését kívánta elérni, a büntető ügyében született szakvélemények által azonban nem megalapozottan. Ezt a jogsértő magatartást az igényelt 500.000 forinthez képest 300.000 forintos sérelemdíjjal kompenzáltatta az elsőfokú bíróság. Figyelembe vette, hogy egyetlen adásról volt szó, kiemelkedő nézettségi számokat nem igazolt a felperes, illetve olyan konkrét, életében az adással összefüggésben őt ért sérelmet sem bizonyított. Az elégtételadást magánlevél formájában rendelte el a kérelemtől eltérően, az időközben eltelt időre, a felperes újabb cselekményeire is tekintettel indokolatlannak tartva, hogy az alperes egy „...” adásban térjen ki erre a témára. A felperes bejelentett lakhelyére, vagy meghatalmazottja címére eljuttatott elnézést kérő levelet elegendőnek találta az okozott jogsértés orvoslására a sérelemdíjjal együttesen. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperes által hivatkozott kúriai ítéletet, amelyben egyértelműen rögzítésre került, hogy a felperes személyiségzavarban szenved, továbbá kóros elmeállapotú, akinek a beszámítási képessége enyhe fokban korlátozott.

Megítélése szerint az alperesi műsorszámban előadott, a felperes által sérelmezett tartalom nem más, mint a büntetőügy összes körülményei alapján, az eljárás során keletkezett adatokból, nyilatkozatokból levont következtetés, a személyiségzavar köznyelvi lefordítása.

Fenntartotta, hogy az adott esetben a közfelfogás szerint sem sértő felperesre azon kifejezés használata, hogy pszichopata. Ezt a körülményt támasztja alá az alperes által csatolt fókuszcsoporthoz tartozó kutatás és szakvélemény is.

Kiemelte, hogy a fókuszcsoporthoz tartozó kutatás egyértelműen megállapította, hogy a műsor megtekintése nélkül egy átlagnéző is a pszichopata jelzőt használná. Ebből következően megállapítható, hogy az alperes egy átlagnéző szemszögéből megfelelő kifejezést használt, az értékítéletet a közvélemény a műsor megtekintése nélkül is kialakította.

A csatolt szakvéleménnyel azt is alátámasztotta, hogy nemcsak az átlagnéző, hanem orvosszakmai szemszögből is az alperesi szóhasználat megfelelő volt, hiszen a pszichopátia egy gyűjtőfogalom, ami magában foglal minden olyan normálistól eltérő struktúrájú és viselkedésű állapotot, mely a normálistól eltér, de elmebetegségnek nem tartható. Hangsúlyozta, hogy a médiaszolgáltatónak nem feladata, hogy e körben helyes diagnózist adjon.

Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 7/2014. (III. 7.) AB határozatot, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.458/2016/5-II. számú ítéletét, melynek értelmében a büntetőeljárások során az eljárás alá vont a közéleti szereplőhöz hasonló státuszba kerül, ezért az őt érintő közléseket fokozottabban tűrni köteles. A vele kapcsolatos véleménynyilvánítás, közlés és az arra vonatkozó alapjogi védelem fókuszában a közérdeklődésre számot tartó ügy áll és nem az érintett személy státusza. Fentiek alapján felperesnek is nagyobb a tűrés kötelezettsége.

Eltúlzottnak tartotta a sérelemdíjat figyelemmel arra is, hogy az első fokon eljáró bíróság magánlevél megküldésére kötelezte az alperest. Hivatkozott egy kúriai ítéletre, mely szerint a személyiségi jogi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. Megítélése szerint a felperes az adott műsorral összefüggő sérelmet nem igazolt, másrészt az alperes helyreigazítással élt, amely az idézett kúriai döntés indoklásában foglaltak szerint megfelelő

kompenzáció, így a sérelemdíj alkalmazása szükségtelen. Eseti döntésekre utalva hivatkozott arra, hogy jelen ügyben a sérelemdíj eltúlzott szankció.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Kiemelte, hogy az alperesi műsor azon állítása, miszerint szakértők minősítették pszichopátának, objektíve valótlan, és nem lehet véleménynyilvánításra hivatkozással kimenteni egy ilyen tényállítást. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezmény csekély a jogsértés súlyához és az alperes pénzügyi, gazdasági erőfölényéhez képest is, annak leszállítása nem indokolt. Nem támasztja alá semmi azt a hivatkozást, hogy a pszichopata megjelölésnek nincs a közfelfogás szerint sértő jellege. A fókuszcsoporthoz tartozó kutatás eredményét sem támasztja alá az alperesi előadáson kívül semmi, azonban ez is igazolja, hogy az alperes a felperes megítélésében milyen hátrányokat okozott. Közszereplői minősége valójában a bulvármédia szenzációhajhászása miatti kéretlen reflektorfény, a közéleti vonatkozásban releváns alkotmánybírósági határozatok megállapításainál ezt figyelembe kell venni. Előadta, hogy az örszemélyzet nézi a „...” című műsort, és a műsor adásba kerülésekor a bv. intézetben volt. Mindez súlyosítja a jogsértést és az őt ért hátrányt is.

A fellebbezés nem alapos.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg azzal a pontosítással, hogy a 32.Pf. 20.730/2016/4-II. számú jogerős sajtó-helyreigazítási ítélet indokolásában foglaltaknak megfelelően a műsorszámokban információkra utalás nélkül hangzott el a felperesre vonatkozóan a pszichopata jelző.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és túlnyomórészt annak indokaival is egyetértett, a fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

Az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a sajtó-helyreigazítási perben született ítélet ténye nem zárja ki a Pp. 229. § (1) bekezdés szerint, hogy a kifogásolt közlés személyiségi jogsértő jellege vitatható legyen. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a sajtó-helyreigazítási perben a felek különleges, soron kívüli, korlátozott bizonyítási lehetőségekkel bíró eljárásban vesznek részt. Az érvényesíteni kívánt jog a sajtó-helyreigazítás iránti jog, nem pedig személyiségi jogsértés jogkövetkezményei. Az alperesnek ezért lehetősége nyílt arra, hogy a személyiségi jogi perben kifogásolt állítása valóságát a sajtóperben el nem bíralt új bizonyítékokkal bizonyítsa, illetve a sértő jelleget cáfoló körülményeket tárjon fel.

Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki a kifogásolt szövegrész PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelő, szövegösszefüggések és az átlagolvasó értelmezésének figyelembe vételével történő vizsgálatából. Figyelembe kellett továbbá azt is venni, hogy a szöveg egy büntetőeljárásról számolt be, a tudósításnak a PK 14. számú állásfoglalás értelmében meg kell felelnie az eljárás állásának és adatainak. A kifogásolt részlet a szakvélemény ismertetésének gondolati, tartalmi egységében helyezkedik el. Az átlagnéző akként értelmezi az elhangzottakat, hogy a felperesről szakértő állapította meg az eljárással összefüggően, hogy pszichopata, aki ilyeneként nem érez, nincs lelkiismerete, nem tanul a következményekből.

Ehhez képest a büntetőeljárásban kifejezetten vizsgálták a felperes elmeállapotát, és a szakértők nem pszichopátiát, hanem csak kevert személyiségzavart állapítottak meg nála. A beszerzett iratok

alapján rendelkezésre álló, a büntetőeljárás során keletkezett 2010. áprilisi Baraczka-féle szakvélemény (65.P.23.373/2015. számú sajtóperben csatolt 11. számú melléklet) szerint impulzív személyiségzavar, hangulati zavart írtak le az orvosi dokumentációk, elmekegés tünet nem került felszínre a felperes személyes vizsgálatánál. A 2013-as IMEI szakvélemény (65.P.23.373/2015/9/F/1. számú irat) értelmében kevert típusú személyiségzavarban szenvedett a felperes, személyiségzavarát elsődlegesen nárcisztikus, érzelmileg labilis, szenzitív paranoid vonások jellemzik, pszichiátriai osztályos kezelése nem szükséges. A fellebbezésben hivatkozott Kúria Bfv.I.588/2015/5. számú ítéletében (65.P.23.373/2015/6/A. szám alatt csatolva) enyhítő körülményként értékelt felperes beszámítási képességét enyhe fokban korlátozó kóros elmeállapotra tett utalás sem állapított meg a felperes vonatkozásában pszichopátiát. A szakvélemények olyan megállapításokat sem tettek, miszerint a felperesnek nincs lelkiismerete, nem érez, nem tanul a következményekből. Az alperes által a felperes pszichés és elmeállapotára tett megállapítások ezért nem feleltek meg az eljárás adatainak, ennél fogva ebben az összefüggésben valótlán tényállítások voltak.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a fenti következtetéseket az alperes által jelen eljárásban új bizonyítékként bevezetni kívánt magánszakvélemény, illetve a fókuszcsoporthoz vizsgálat sem érintette. Azok a büntetőeljárásban eddig ismert szakértői megállapításokhoz képest a felperes elmeállapotát, pszichéjét illetően többletinformációval nem bírtak. Az alperes pedig olyan, a felperesről a büntetőeljárással összefüggően született szakvéleményt, orvosi iratot, bizonyítékot nem szolgáltatott, amelynek értelmében a felperes pszichopata lenne, illetve az alperes által leírt személyiségjegyekkel rendelkezne.

Az alperes által csatolt fókuszcsoporthoz vizsgálat amellott, hogy a dokumentum készítésének körülményei, a módszertan sem volt aggálytalannak tekinthető, megközelítésében sem szolgálhatott ítéleti döntés alapjául. Nem annak volt ugyanis jelentősége, hogy a felperes által elkövetett, vagy neki tulajdonított cselekmények alapján lehet-e a felperest laikusként pszichopataként véleményezni, illetve olyannak, aki nem érez, nincs lelkiismerete, nem tanul a következményekből. Irrelevánsak voltak az ilyen vélemény alátámasztását célzó alperesi hivatkozások is.

Az elsőfokú bíróság helyesen emelte ki, hogy más lenne a megítélése a pszichopátiára vonatkozó kijelentésnek, ha az valakinek a véleményeként jelenik meg és nem a büntető eljárásban született szakértői, vagy szakértői jellegű megállapítás bemutatásaként. Ilyen összefüggésben jelentősége volt az eljárás adatainak megfelelő szóhasználatnak, és nem volt elfogadható az a védekezés sem, hogy a médiaszolgáltatónak nem feladata, hogy helyes diagnózist adjon. Az átlagnéző egyebekben a személyiségzavart és a pszichopátiát nem azonosítja egymással, a különbség nem tekinthető a felperes megítélése szempontjából lényegtelen pontatlanságnak sem.

Az alperes által csatolt magánszakvélemény nem a felperes vizsgálatán alapult, a magánszakértő a sajtó-helyreigazítási ítéletek alapján alkotott véleményt. Megjegyzni a másodfokú bíróság, hogy a szakvélemény egyebekben sem volt alkalmas annak bizonyítására, hogy a felperesről a büntetőeljárás szakvéleményeiben olyan személyiségzavart állapítottak meg, aminek köznap értelemben a pszichopata kifejezés feleltethető meg. Azzal a megállapításával pedig, hogy a pszichopata és a felperesnél megállapított személyiségzavar egymás szinonimái vagy a pszichopátia gyűjtőfogalma alá tartozna a felperesi személyiségzavar, ellentmondásban állónak látszanak az egyéb bizonyítékok is. Ezek között a másodfokú bíróság utal az alperes által a 65.P.23.373/2015/6/A. szám alatt csatolt szakirodalmi szemelvény osztályozására (Robert D. Hare és Paul Babiak: Kígyók öltönyben), a sajtóperben előterjesztett alperesi fellebbezés 5. oldalán található felsorolásra, valamint a jelen perben 11/F/3. sorszám alatti F.60.2 BNO kód leírására is.

Ezek a kategorizálások a pszichopátiás személyiségzavar alcsoportját világosan megkülönböztetik más személyiségzavaroktól (pl. antiszociális, disszociális).

Az elsőfokú bíróság helytálló következtetést vont le a kijelentés sértő tartalmára is. A felperes valós társadalmi megítéléséhez hozzátartozik, hogy az elme- és pszichés állapotára vonatkozó szakértői megállapításokról a valóságnak megfelelően számoljanak be, és azt ne torzítsák el, szükségtelenül ne egészítsék ki. Nem annak volt ezért jelentősége, hogy a felperes cselekedeteinek értékelésére a pszichopata jelző sértő-e, hanem annak, hogy a szakvéleményben szereplő személyiségzavarhoz képest a pszichopata minősítés, erre utalással az, hogy nem érez, nincs lelkiismerete, nem tanul a következményekből, jelent-e hátrányosabb megítélésre alapot adó közlést. Ebben a vonatkozásban pedig a fókuszcsoporthoz vizsgálat semmilyen adatot nem tartalmazott.

Bár a magánszakvélemény is megerősíti, hogy a „pszichopata” jelző negatív megítélésű a köznyelvben, ettől függetlenül is megállapítható a személyiségzavarozhoz képest a pszichopataként jellemzett személy hátrányosabb megítélése. A pszichopata általában kevesebb megértéssel találkozhat a társadalomban, mint aki önmagában csak valamilyen meg nem határozott, kevert személyiségzavarban szenved. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a jelző és a hozzákapcsolt leírás megbélyegző jellegét is.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján, hogy a kifogásolt kijelentések sértették a felperes jóhírnevét. Az elsőfokú bíróság megfelelően alkalmazta a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a), c) pontja alapján a jogsértés objektív, a Ptk. 2:52. § alapján a szubjektív jogkövetkezményeit is.

A sérelemdíj alkalmazása és összegszerűsége kapcsán a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy a szakértői megállapítások nem megfelelő ismertetése, a pszichés állapotra vonatkozó valótlan megállapítás témájánál fogva sem jelentéktelen, azonban nem is kiemelkedő jogsértés. Figyelemmel arra a cselekményre is, amelynek elkövetésében a felperes büntetőjogi felelősségét jogerősen megállapították. A tudósítás egésze az eljárás egyes részleteit, a felperes védekezését is kellő alapossgal bemutatja, nincs olyan körülmény, ami alapján arra lehetne következtetni, hogy az alperest lejáratozó szándék vezette. Az alperesi sajtószervtől azonban fokozott gondosság várható el egy magánszemély büntetőeljárásának bemutatása során abban a tekintetben, hogy a terhelte vonatkozó különleges személyes adatokat, pszichés, illetve elmeállapotára vonatkozó szakértői információkat a valóságnak megfelelően tárja a nyilvánosság elé.

Az ilyen jellegű magánszemélyt ért jogsértésnél a sérelemdíj kompenzációs, elégtétel adó és magánjogi büntetés funkciója egyaránt indokoltá teszi a sérelemdíj alkalmazását is. Önmagában a sajtó-helyreigazítás közzététele nem ad megfelelő elégtételt és kellő visszatartó erővel sem bír, ezért a sérelemdíj alkalmazását az alperes fellebbezésében hivatkozottak nem tették mellőzhetővé. A hátrány bizonyítása nem feltétele a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése értelmében a sérelemdíj alkalmazásának. A büntetőeljárásban született szakértői véleményektől eltérő, megbélyegző leírás sajtónyilvánosság útján a felperest, önértékelését, az esetleges visszajelzések folytán érzékenyen érinthette.

Az elsőfokú bíróság által megállapított 300.000 forint a sajtó által magánszeméllyel szemben, jelentősebb hátrányt nem okozóan, közéleti vita kontextusába nem helyezhető módon elkövetett jogsértésnél alkalmazott jogkövetkezményekhez képest nem eltúlzott. Az elsőfokú bíróság összességében megfelelően vette figyelembe a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a sérelemdíj összegszerűségének szempontjait. Az elsőfokú bíróság döntésének felülmérlegelésére - különösen a

jogsértés súlyára és jellegére - a Pp. 206. § (1) bekezdés sérelme hiányában a másodfokú bíróság nem látott alapot.

Az alperes által hivatkozottakkal szemben a perbeli büntetőeljárásról szóló beszámoló kifogásolt része nem érintette a közügyek vitathatóságát. A felperesnek a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltak alapján azt el kell viselnie, hogy bizonyos személyes adatait a közérdeklődésre számot tartó büntetőüggyel összefüggően nyilvánosságra hozzák. Nincs azonban olyan kötelezettsége, hogy a büntetőeljárására és elme, illetve pszichés állapotára vonatkozó valótlan tartalmú adatok közzétételét fokozottabban tűrje.

A másodfokú bíróság a le nem rótt illetékre vonatkozó elsőfokú bírósági rendelkezést a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján hivatalból bírálta felül. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva mellőzte az alperes illetékfizetésre kötelezését, figyelemmel arra, hogy az alperest a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 108. § (12) bekezdése alapján személyes illetékmentesség illeti meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság fentiek szerinti jogszabályoknak megfelelő ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva annak a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira is - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. § folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a másodfokú perköltség megfizetésére. A másodfokú bíróság a személyesen eljáró felperes javára a Pp. 75. § (1) bekezdése alapján a felkészüléssel, beadvány megírásával, sokszorosításával és a fogvatartott által az ügyben való telefonálás szükségességére figyelemmel felmerült készkiadásokat mérlegeléssel 10.000 forintot állapított meg másodfokú perköltségként, ezt meghaladóan az igazolatlan költségigényt nem fogadta el.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2018. április 27.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró